

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

КАРАР

24.08.2021

с.Старое Дрожжаное

№ 350

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының «Иске Ишле урта гомуми белем бирү мәктәбе» муниципаль бюджет гомуми белем бирү учреждениесе Уставын раслау турында

«Россия Федерациясендә мәгариф турында» 2012 елның 29 декабрдәгә 273-ФЗ номерлы Федераль законның 14 һәм 37 статьяларына, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Уставының 44 статьясына таянып, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитеты **КАРАР БИРӘ:**

1. Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының «Иске Ишле урта гомуми белем бирү мәктәбе» муниципаль бюджет гомуми белем бирү учреждениесе Уставын яңа редакциядә расларга.

2. Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының 2019 елның 05 августындагы 326 номерлы карары белән расланган Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы «Иске ишле урта гомуми белем бирү мәктәбе» муниципаль бюджет гомуми белем бирү учреждениесе Уставы үз көчен югалткан дип танырга.

3. Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының «Иске Ишле урта гомуми белем бирү мәктәбе» муниципаль бюджет гомуми белем бирү учреждениесе директоры, Уставны гамәлдәгә законнар нигезендә дәүләт теркәвенә алу өчен документларын салым органнарына яңа редакциясенә биргәндә, мөрәжәгать итүче булып чыгыш ясау өчен вәкаләт бирергә.

4. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында бастырып чыгарырга һәм Интернет челтәрендә Чүпрәле муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырырга.

Башкарма комитет
Житәкчесе

Д.А. Сатдинов

Татарстан Республикасы
Чүпрәле муниципаль
районы Башкарма
комитеты
карары белән расланган
" " _____ 2021 ел

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы
«Иске Ишле урта гомуми белем бирү мәктәбе» муниципаль
бюджет гомуми белем бирү учреждениясе УСТАВЫ
(яңа редакция)

Иске Ишле авылы
2021 ел

1. Гомуми нигезлэмэләр

1.1. Әлеге Устав Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының «Иске Ишле урта гомуми белем бирү мәктәбе» муниципаль бюджет гомуми белем бирү учреждениесе (алга таба - Учреждение) эшчәнлеген жайга сала

- лицензия нигезендә белем бирү эшчәнлеген башкаручы коммерцияле булмаган оешма.

1.2. Учреждениеенң эшчәнлек предметы булып кеше, гаилә, жәмгыять һәм дәүләт мәнфәгатьләрендә һәркем өчен мөмкин булган һәм түләүсез гомуми белем алуга Россия Федерациясе гражданның хокукларын тормышка ашыру; сәламәтлекне саклауны һәм ныгытуны тәмин итү һәм шәхеснең төрле яклап үсеше өчен уңай шартлар тудыру, шул исәптән укучыларның өстәмә белем алуга булган ихтыяжын канәгатьләндерү; гражданның ялын тәмин итү, халыкның мәдәни, спорт һәм башка эшчәнлеген өчен шартлар тудыру тора.

1.3. Учреждение эшчәнлегенң максаты-башлангыч гомуми, төп гомуми, урта гомуми белем бирү программалары буенча белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыру.

1.4. Учреждениеенң дәүләт статусы:

- мәктәп тибы-бюджет гомуми белем бирү учреждениесе;

- мәктәп төре - урта гомуми белем бирү мәктәбе;

1.5. Учреждениеенң рус телендә тулы рәсми атамасы: муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение «Староишлинская средняя общеобразовательная школа» Дрожжановского муниципального района Республики Татарстан.

Татар телендә: Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының «Иске Ишле урта гомуми белем бирү мәктәбе» муниципаль бюджет гомуми белем бирү учреждениесе.

Мәктәпнең рус телендә кыскартылган исеме: МБОУ «Староишлинская СОШ».

Татар телендә кыскартылган исем: МБГББУ «Иске Ишле урта гомуми белем бирү мәктәбе».

1.6. Мәктәпнең юридик адресы: 422475, Татарстан Республикасы, Чүпрәле районы, Иске Ишле авылы, Үзәк урамы, 16 йорт

Мәктәпнең фактик адресы: 422475, Татарстан Республикасы, Чүпрәле районы, Иске Ишле авылы, Үзәк урамы, 16 йорт

1.7. Учреждениеенң оештыручысы һәм милекчесе – Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитеты (алга таба-гамәлгә куючы). Учреждениене гамәлгә кую функцияләрен һәм вәкаләтләрен Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының мэгариф бүлегенә (алга таба – мэгариф бүлегенә), Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы башкарма комитеты турындагы Нигезлэмә нигезендә, «Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының мэгариф бүлегенә» муниципаль казна учреждениесе башкара.

1.8. Учреждение гамәлдәге законнар, аны гамәлгә куючы тарафыннан билгеләнгән әлеге Устав нигезендә эшли.

1.9. Учреждениенен эшчәнлеге демократия, гуманизм, һәркем өчен мөмкин булган, гомумкешелек кыйммәтләрен, кеше тормышы һәм сәламәтлеге, гражданлык, шәхеснең ирекле үсеше принципларына нигезләнә.

1.10. Учреждение үз эшчәнлегендә федераль законнар, Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы Президенты указлары һәм күрсәтмәләре, Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы Хөкүмәтенен карарлары һәм күрсәтмәләре, Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы Хөкүмәте карарлары һәм күрсәтмәләре, Чүпрәле муниципаль районының норматив актлары, Гамәлгә куючы һәм әлеге Устав күрсәтмәләре белән җитәкчелек итә.

1.11. Учреждениедә сәяси партияләрнең, ижтимагый-сәяси һәм дини хәрәкәтләрнең һәм оешмаларның (берләшмәләрнең) оештыру структураларын төзү һәм аларның эшчәнлеге рөхсәт ителми.

1.12. Укучылар инициативасы белән учреждениедә балалар ижтимагый берләшмәләре төзелергә мөмкин.

1.13. Учреждениедә уку, шәхеснең ихтыяжларын, мөмкинлекләрен исәпкә алып, укучылар белән көндөзгә, көндөзгә һәм читтән торып яки читтән торып укырга мөмкин.

Гаилә белеме һәм үзлегеннән белем алу учреждениедә арадаш һәм дәүләт йомгаклау аттестациясен үтү хокукы белән гамәлгә ашырыла.

Белем бирүнең төрле рәвешләрен һәм белем бирүнең формаларын яраштыру рөхсәт ителә.

Гамәлдәге кануннарда башкасы каралмаган булса, мәгарифне алу рәвешләре һәм укуыту рәвешләре тиешле федераль дәүләт белем бирү стандартлары, белем бирү стандартлары белән билгеләнә.

1.14. Учреждениенен үз структурасын формалаштыруда мөстәкыйль рәвештә төрле структур бүлекчәләренә ия була ала, алар гамәлгә ашырыла торган белем бирү программаларының дәрәжәсен, төрен һәм юнәлешен, укучыларның белем алу рәвешләрен һәм режимын исәпкә алып, белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыруны тәмин итә ала.

Учреждениенен структур бүлекчәләре юридик затлар булып тормый һәм учреждение Уставы һәм учреждение җитәкчесе тарафыннан расланган тиешле структур бүлекчә турында нигезләмәләр нигезендә эш итәләр.

1.15. Тиешле шартлар һәм чаралар булган очракта, ата-аналарның (законлы вәкилләрнең) теләге һәм запрослары буенча учреждениедә озайтылган көн төркемнәре ачылырга мөмкин.

1.16. Учреждениедә укучыларга медицина хезмәте күрсәтү «Чүпрәле үзек район хастаханәсе» ДАСУ, мәктәп бинасында урнашкан сәламәтлек саклау учреждениесе (ФАП) медицина хезмәткәрләре белән килешү нигезендә тәмин ителә.

1.17. Учреждениенен бухгалтерлык исәбен алып бару Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының «Үзәкләштерелгән бухгалтерия» Муниципаль казна учреждениесе тарафыннан башкарыла.

1.18. Укучыларны тукландыруны оештыру мәгариф учреждениесенә йөкләнә.

1.19. Гамэлгә куючы укучыларны федераль һәм региональ законнар нормалары нигезләмәләре нигезендә тукландыруны оештыруны тәэмин итәргә тиеш.

1.20. Сәламәтлекләре буенча мөмкинлекләре чикләнгән укучылар ике тапкыр бушлай туклану белән тәэмин ителәләр.

2. Учреждение эшчәнлеген оештыру

2.1. Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары белән бирелә торган белем бирү эшчәнлегенә хокук һәм ташламалар Учреждениедә аңа лицензия бирелгән көннән барлыкка килә.

2.2. Учреждение гамәлдәге законнарда билгеләнгән тәртиптә дәүләт аккредитациясен уза.

2.3. Учреждениенең фактик адрес буенча теркәлү уза торган филиаллары булырга мөмкин. Бу филиалларны лицензияләү һәм дәүләт аккредитациясе мәгариф учреждениесе өчен билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Россия Федерациясе законнары нигезендә алар Учреждение директоры тарафыннан расланган нигезләмә нигезендә эш итәләр.

2.4. Учреждение Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә ассоциацияләр яки берлекләр рәвешендә белем бирү берләшмәләре төзүдә катнашырга хокуклы. Әлеге белем бирү берләшмәләре мәгарифне үстерү һәм камилләштерү максатларында булдырыла һәм үз уставлары нигезендә эш итә.

2.5. Учреждениедә белем бирү эшчәнлегенә Россия Федерациясе дәүләт телендә алып барыла.

Россия Федерациясе гражданны туган телдә Россия Федерациясе халыклары телләре саныннан башлангыч гомуми һәм төп гомуми белем алуга, шулай ук мәгариф системасы бирә торган мөмкинлекләр чикләрендә Россия Федерациясе халыклары телләре арасыннан туган телне өйрәнүгә мәгариф турындагы законнарда билгеләнгән тәртиптә хокуклы. Россия Федерациясе халыклары телләре арасыннан туган телне уку һәм өйрәнү, шул исәптән туган тел буларак рус телен дә, дәүләт аккредитациясе булган белем бирү программалары кысаларында федераль дәүләт белем бирү стандартлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

Тел, мәгариф телләре, Россия Федерациясе законнары нигезендә, учреждениенең гамәлгә ашырыла торган мәгариф программалары буенча локаль норматив актлары белән билгеләнә.

2.5.1. Мәгариф чит телдә белем бирү программасы нигезендә һәм мәгариф турындагы законнарда һәм Учреждениенең локаль норматив акты белән билгеләнгән тәртиптә алынырга мөмкин.

2.5.2. Тел, мәгариф телләре, Россия Федерациясе законнары нигезендә, учреждениенең гамәлгә ашырыла торган мәгариф программалары буенча локаль норматив актлары белән билгеләнә.

2.6. Учреждениедә уку елы 1 сентябрьдән башлана. 1 сентябрь ял яки эшләми торган бәйрәм көненә туры килсә, уку елы беренче эш көнендә 1 сентябрьдән соң башлана.

2.7. Уку елының дәвамлылығы 1 нче сыйныфта 33 атнадан да ким түгел, 2-11 нче сыйныф укучылары өчен йомгаклау аттестациясе срокларын исәпкә алмыйча, 34 атнадан да ким түгел.

2.8. Уку елы дәвамында каникулларның дәвамлылығы 30 календарь көннән дә ким түгел, жәй көне 8 атнадан да ким түгел.

2.9. Дәреснең озынлыгы (академик сәгать) барлык сыйныфларда 45 минуттан да артмаска тиеш, анда «Гомуми белем бирү учреждениеләрендә белем бирү шартларына һәм оешмаларына санитар-эпидемиологик таләпләр» регламентлана торган 1 нче сыйныфтан тыш.

2.10. Укучыларны еллык календарь уку графигы белән талчыгуны булдырмау өчен, уку вакыты һәм каникул чорларын тигез бүлү күздә тотыла.

2.11. Еллык календарь график Учреждениядә белем бирү процессын оештыруга карата Учредитель белән килештерелгән гомуми таләпләрне регламентлаучы локаль норматив документ булып тора.

3. Учреждениенең компетенциясе, хокуклары, бурычлары һәм жаваплылығы.

3.1. Учреждениенең автономиягә ия, аның астында белем бирү, фәнни, административ, финанс-икътисадый эшчәнлекне гамәлгә ашыру, гамәлдәге законнар, Россия Федерациясенең һәм Татарстан Республикасының башка норматив хокукый актлары, әлеге Устав нигезендә локаль актлар эшләү һәм кабул итү мөстәкыйльлеге аңлана.

3.2. Учреждение белем бирү эчтәлеген билгеләүдә, гамәлгә ашырыла торган мәгариф программалары буенча укыту-методик тәмин итүне, мәгариф технологияләрен сайлауда ирекле.

3.3. Учреждение компетенциясенә керә:

1) укучыларның эчке тәртип кагыйдәләрен, эчке хезмәт тәртибе кагыйдәләрен, башка локаль норматив актларны эшләү һәм кабул итү;

2) дәүләт һәм жирле нормалар һәм таләпләр, шул исәптән федераль дәүләт белем бирү стандартлары нигезендә, белем бирү эшчәнлеген, биналарны матди-техник тәмин итү;

3) гамәлгә куючы һәм жәмәгатьчелеккә финанс һәм матди чараларның керүе һәм аларны тоту турында еллык хисап, шулай ук үз-үзеңне тикшерү нәтижәләре турында хисап бирү;

4) штат расписаниесен билгеләү;

5) хезмәткәрләренә эшкә алу, алар белән бәяләмә һәм хезмәт килешүләрен өзү, вазыйфай бурычларны бүлү, хезмәткәрләргә өстәмә һөнәри белем бирү шартлары тудыру һәм оештыру;

6) Учреждениенең белем бирү программаларын эшләү һәм раслау;

7) Учреждениене үстерү программасын Гамәлгә куючы белән килешү буенча эшләү һәм раслау;

8) Учреждениегә укучыларны кабул итү;

9) дәүләт аккредитациясенә ия булган башлангыч гомуми, төп гомуми, урта гомуми белем бирү программаларын, шулай ук әлеге белем бирү программаларын гамәлгә ашырганда куллануга рөхсәт ителгән уку әсбапларын

гамәлгә ашырганда кулланырга тәкъдим ителгән дәреслекләр исемлеген билгеләү;

10) укучыларның өлгерешен һәм арадаш аттестациясен агымдагы тикшереп торуну гамәлгә ашыру, аларның рәвешләрен, ешлыгын һәм уздыру тәртибен билгеләү;

11) белем бирү программаларын үзләштерү нәтижәләрен индивидуаль исәпкә ала, шулай ук әлеге нәтижәләр турындагы мәгълүматны архивларда кәгазь һәм (яисә) электрон чыганаclarда саклау;

12) укуту һәм тәрбия, белем бирү технологияләрен, электрон укуту методларын куллану һәм камилләштерү;

13) үз-үзегне тикшерү уздыру, белем бирүне бәяләүнең эчке системасы эшләвен тәэмин итү;

14) укучыларның һәм учреждение хезмәткәрләренең сәламәтлеген саклау һәм ныгыту, туклануын оештыру өчен кирәкле шартлар тудыру;

15) укучыларның физик культура һәм спорт белән шөгыйльләнүе өчен шартлар тудыру;

16) Мәгариф турында документлар бланкларын сатып алу яки әзерләү;

17) укучыларның киеменә карата таләпләрне билгеләү;

18) Учреждениядә гамәлгә ашырыла торган һәм Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары белән тыелмаган белем алучыларның, ата-аналарның (законлы вәкилләренең) ижтимагый берләшмәләре эшчәнлегенә ярдәм итү;

19) фәнни-методик эшне оештыру, шул исәптән фәнни һәм методик конференцияләр, семинарлар оештыру һәм үткәрү;

20) «Интернет»челтәрәндәге учреждениенең рәсми сайты булдыруны һәм алып баруны тәэмин итү;

21) белем бирү эшчәнлеген оештыру һәм гамәлгә ашыруның төп мәсьәләләре буенча, шул исәптән регламентлаштыручы локаль норматив актлар кабул итү:

- укучыларны кабул итү кагыйдәләре;

- укучыларның дәресләр режимы;

- укучыларның өлгерешен һәм арадаш аттестациясен тикшереп торунуң рәвешләре, вакыты һәм тәртибе;

- балигъ булмаган балаларны күчерү, күчерү һәм янадан торгызу тәртибе һәм нигезләре, балигъ булмаган балаларның учреждение һәм (яки) ата-аналары (законлы вәкилләре) арасында мөнәсәбәтләренә рәсмиләштерү, туктатып тору һәм туктату тәртибе;

- гамәлдәге законнар нигезендә йомгаклау аттестациясен үткәрү тәртибе һәм формалары;

- мәгариф турында документ бирү тәртибе;

22) Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә башка мәсьәләләр.

3.4. Учреждение гражданның сәламәтлеген саклау өлкәсендәге консультация, агарту эшчәнлеген, эшчәнлекне оештыру максатларына каршы килмәгән башка эшчәнлекне алып барырга, шул исәптән каникул вакытында укучыларның ялын һәм сәламәтләндерүен оештыруны (тәүлек буе яки көндөзгә тору белән) гамәлгә ашырырга хокуклы.

3.5. Учреждение үз эшчэнлеген мәгариф турындагы законнар нигезендә, шул исәптән, мәгариф турындагы законнар нигезендә башкарырга тиеш:

1) белем бирү программаларының тулы күләмендә гамәлгә ашырылуын, укучыларны әзерләү сыйфатының билгеләнгән таләпләргә туры килүен, кулланыла торган формаларның, чараларның, методларның яшь, психофизик үзенчәлекләрен, сәләтләрен, укучыларның мәнфәгатьләрен һәм ихтыяжларына туры килүен тәмин итәргә;

2) белем алуучыларны уку тууның, тәрбияләүнең, өйрәнүчеләрне карауның һәм карауның куркынычсыз шартларын, белем алуучыларның, мәгариф оешмасы хезмәткәрләрен тормышын һәм сәламәтлеген тәмин итә торган билгеләнгән нормалар нигезендә аларның эчтәлеген булдыру;

3) Учреждение укучыларының, ата-аналарының хокукларын һәм ирекләрен сакларга.

3.6. Учреждение үз компетенциясенә караган функцияләрен үтәмәгән яисә тиешенчә үтәмәгән, уку планы нигезендә белем бирү программаларын тулысынча гамәлгә ашырмаган, үз чыгарылыш укучыларының белем бирү сыйфаты, шулай ук белем алуучыларның, Учреждение хезмәткәрләрен тормышы һәм сәламәтлеге өчен Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә жаваплы була. Балигъ булмаган балаларның, ата-аналарының (законлы вәкилләрен) хокукларын һәм ирекләрен барлыкка китерү турындагы законнарда каралган белем алу хокукын законсыз чикләү, белем бирү эшчәнлеген оештыру һәм гамәлгә ашыру таләпләрен бозган өчен һәм аның вазыйфаи затлары гамәлдәге закон таләпләре нигезендә жаваплы.

4. Гамәлгә ашырыла торган белем бирү программалары төрләре

4.1. Учреждение гомуми белем дәрәжәләре нигезендә белем бирү процессын гамәлгә ашыра: башлангыч гомуми белем, төп гомуми белем, урта гомуми белем:

- Башлангыч гомуми белем бирү укучының шәхесен формалаштыруга, аның шәхси сәләтләрен, уку эшчәнлегендә уңай мотивация һәм осталык (уку, хат, исәп, уку эшчәнлегендә төп күнекмәләре; теоретик фикерләү элементлары, гади Үз-үзен тикшерү күнекмәләре, сөйләмдә үз-үзен тоту культурасы; шәхси гигиена һәм сәламәт яшәү рәвеше нигезләре) үстерүгә юнәлтелгән.

- Төп гомуми белем бирү укучының шәхесен формалаштыруга һәм формалаштыруга (әхлакый карашлар, эстетик зәвык һәм сәламәт яшәү рәвеше, милләтара һәм этникара аралашуның югары культурасына, фәннәр нигезләрен, Россия Федерациясе дәүләт телен, акыллы һәм физик хезмәт күнекмәләрен, сәләтләрен, кызыксынуларын, социаль үзбилгеләнешкә сәләтен булдыруга) юнәлдерелгән.

- Урта гомуми белем бирү укучының шәхесен формалаштыру һәм формалаштыруга, укучының ижади сәләтләрен танып белүгә кызыксынуны үстерүгә, урта гомуми белемне индивидуальләштерү һәм һөнәри юнәлеш бирү нигезендә мөстәкыйль уку эшчәнлеген күнекмәләрен формалаштыруга, укучыны жәмгыять тормышына, мөстәкыйль тормыш сайлауга, белем бирүне давам итүгә һәм һөнәри эшчәнлек башлануға юнәлтелгән.

4.2. Башлангыч гомуми, төп гомуми, урта гомуми белем бирү программалары дэвамчан булып тора.

4.3. Учреждение өстәмә белем бирү программаларын, шулай ук тиешле лицензияләр булганда мәктәпкәчә белем бирү программасын гамәлгә ашыра ала.

4.4. Учреждение дәүләт аккредитациясе булган белем бирү программалары буенча белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыра, федераль дәүләт белем бирү стандартлары нигезендә һәм тиешле үрнәк төп программаларны исәпкә алып, белем бирү программаларын эшли.

4.5. Башлангыч гомуми, төп гомуми һәм урта гомуми белем бирү программалары буенча белем бирү эшчәнлеген оештыру, тиешле шартлар булганда, аерым уку предметларын, предмет өлкәләрен тирәнтен өйрәнүне тәмин итүче укучыларның белем алу ихтыяжларын һәм мәнфәгатьләрен исәпкә алып, эчтәлекне дифференциацияләүгә нигезләнәргә мөмкин (профильле уку).

4.6. Учреждениедә мөмкинлекләре чикләнгән балаларның адаптацияләнгән төп гомуми белем бирү программалары буенча гомуми белем алу, әлеге укучылар тарафыннан белем алу өчен махсус шартлар тудырганда гамәлгә ашырыла ала.

Сәламәтлекләре буенча мөмкинлекләре чикләнгән укучыларны белем алу башка укучылар белән бергә, шулай ук белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыручы аерым сыйныфларда, төркемнәрдә яки аерым оешмаларда оештырылырга мөмкин.

4.7. Учреждениегә тиешле дәрәжәдәге белем алу хокукына ия гражданнар кабул ителә. Учреждениегә гражданнарны кабул итү тәртибе мөгариф өлкәсендә Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары, әлеге Устав һәм «укучыларны мәктәпкә кабул итү (кабул итү) тәртибе турында» Нигезләмә белән билгеләнә.

Учреждение укучыларны 1 сыйныфтан 11 сыйныфка кадәр укутуны оештыра.

Сәламәтлеге торышы буенча каршылыклар булмаса, алты яшьтә алты айга житкән, әмма сигез яшь тулып узмаган балаларны 1 сыйныфка кабул ителә. Ата-аналар (законлы вәкилләр) һәм гамәлгә куючы рөхсәте буенча Учреждение балаларны иртә яшьтә укуту өчен кабул итәргә хокуклы.

Учреждениегә гражданнарны кабул итү баланың ата-анасының (законлы вәкилләренен) шәхси гаризасы буенча, документ күрсәткәндә гамәлгә ашырыла,

бала туу турында таныклыкның оригиналы һәм күчермәсе, яшәү урыны буенча баланы теркәү турында таныклыкның төп нөсхәсе һәм күчермәсе.

Беренче сыйныфка уку елы дэвамында яки икенче һәм аннан соңгы сыйныфларга кабул иткәндә укучыларның ата-аналары (законлы вәкилләре) элек укыган учреждение тарафыннан бирелгән шәхси эшен тәкъдим итә.

Учреждениегә кабул итү турында ата-аналарның (законлы вәкилләренен) гаризасы, “Мәктәпкә укучыларны кабул итү (исәпләү) тәртибе турында”гы Нигезләмәдә каралган документлар белән директор исеменә бирелә.

Гражданны кабул иткәндә Учреждение аны һәм (яки) аның ата-анасын (законлы вәкилләрен) әлеге Устав, белем бирү эшчәнлеген алып бару хокукына

лицензия, учреждениене дәүләт аккредитациясе турында таныклык, учреждениенең гамәлгә ашырыла торган төп белем бирү программалары һәм белем бирү процессын оештыруны регламентлаучы башка документлар белән таныштырырга тиеш. Баланың ата-анасын (законлы вәкилләрен) таныштыру факты, шул исәптән гомуми файдаланудагы мәгълүмат системалары, белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыруга лицензия, Мәктәпне дәүләт аккредитациясе турында таныклык, Устав һ.б. норматив документлар белән мәктәпкә кабул итү турындагы гаризада теркәлә һәм баланың ата-анасының (законлы вәкилләренең) шәхси имзасы белән таныклана.

Кабул итү процедурасы «Россия Федерациясендә мәгариф турында» Федераль законга һәм «Мәгариф турында» Татарстан Республикасы законына, гомуми белем бирү учреждениесе һәм әлеге Уставка каршы килә алмаган «Мәктәптә укучыларны кабул итү (исәпләү) тәртибе турында» Нигезләмә белән жентекләп регламентлана. Гаризаны кабул иткәндә учреждение мөрәжәгать итүченең шәхесен таныкмый торган документ белән туганлык мөнәсәбәтләре фактын һәм килчәкнең законлы вәкиленең вәкаләтләрен билгеләү өчен танышырга тиеш.

Әлеге территориядә яшәмәүчеләргә Учреждениядә буш урыннар булмаганга гына кабул итүдән баш тартырга мөмкин.

5. Учреждение белән идарә итү

5.1. Учреждение белән идарә итү бердәм башлангыч һәм коллегиальлек принципларын яраштыру нигезендә гамәлгә ашырыла.

5.2. Учреждениенең бердәм башкарма органы - аның директоры, ул Учреждение эшчәнлегенә агымдагы житәкчелек итә:

Учреждение директоры компетенциясенә Учреждение эшчәнлегенә белән агымдагы житәкчелекне гамәлгә ашыру мәсьәләләре, законнарда яисә Уставта Учредитель компетенциясенә кертелгән сораулардан тыш, керә. Учреждение Житәкчесе үз эшчәнлеген Гамәлгә куючы белән төзелгән хезмәт килешүе нигезендә башкара.

Учреждение директоры үз эшчәнлегендә Гамәлгә куючы өчен хисап тоткан. Учреждение директоры ышанычнамәсез Учреждение исеменнән эш итә, аның мәнфәгатьләрен барлык органнарда һәм оешмаларда яклы, аның исеменнән алыш-бирешләр кыла, Учреждениенең штат расписаниесен, аның финанс-хужалык эшчәнлегенә планын, Учреждение эшчәнлеген регламентлаучы локаль актлар, мәгариф программалары планын раслай, Учреждениенең барлык хезмәткәрләренә һәм укучыларга мәжбүри булган боерыкларны чыгара.

Учреждение директоры мәгариф, фәнни, тәрбия эше һәм белем бирү оешмасының оештыру-хужалык эшчәнлегенә белән житәкчелек итү өчен жаваплы.

5.3. Учреждениядә идарәнең коллегиаль органнары формалаша, аларга Учреждениенең хезмәт коллективының гомуми жылышлары, педагогик совет, ата-аналар комитеты керә.

Укучыларның, балигъ булмаган укучыларның ата-аналарының (законлы вәкилләренең) һәм педагогик хезмәткәрләренң фикерләрен исәпкә алу максатларында, аларның хокукларына һәм законлы мәнфәгатьләренә кагыла

торган локаль норматив актлар Учреждениесе, балигъ булмаган укучыларның һәм педагогик хезмәткәрләрнең укучылар, ата-аналар (законлы вәкилләр) инициативасы буенча Учреждениедә:

- укучыларның киңәшләр, балигъ булмаган балаларның ата-аналары (законлы вәкилләре) киңәшләре яки башка органнар булдырыла;

- Учреждение хезмәткәрләренең һөнәри берлекләре эшли.

5.4. Укыту-тәрбия процессын үстерү һәм камилләштерү, укытучыларның һәм тәрбиячеләрнең һөнәри осталыгын һәм ижади үсешен арттыру максатларында Учреждениедә Педагогик совет - Учреждениенең барлык педагогик хезмәткәрләрен, шул исәптән, бергә эшләүчеләрне берләштерүче коллегиаль орган эшли.

Учреждение директоры рәислегендә педагогик совет:

- гомуми белем бирүнең федераль дәүләт стандартына туры килә торган программалардан төрле эчтәлектәге төрле вариантларны сайлап ала һәм сайлый, белем бирү процессында кулланырга тәкъдим ителгән (рөхсәт ителгән) дәреслекләренң расланган федераль исемлекләреннән, шулай ук белем бирү процессында кулланырга рөхсәт ителгән уку әсбапларыннан торган дәреслекләр исемлеген билгели.

- Учреждениенең уку эше нәтижеләренең, дәүләт аттестациясенә арадаш һәм йомгаклау нәтижеләренең, аларны эзерләү һәм тоту чараларының һәм гамәлләренең торышын, укучыларның укудан куылуын бетерү чараларының торышын карый.

- тәрбия эшенең торышын һәм нәтижеләрен, укучыларның дисциплинасын карый, сыйныф житәкчеләренең һәм башка хезмәткәрләрнең эш хисапларын тыңлый.

- методик совет эшчәнлеген, педагогик һәм мәгълүмати технологияләре, укыту методларын һәм чараларын да кертеп, методик эшнең торышын һәм нәтижеләрен карый.

- мәктәпнең белем бирү программаларын карый һәм кабул итә.

- предметлы методик берләшмәләре (МО) төзү тәртибен, аларның утырышларын уздыру ешлыгын, вәкаләтләрен билгели, авторлык программалары, дәреслекләр, уку һәм методик ярдәмлекләр өлкәсендә эш тәҗрибәсен тыңлый һәм тикшерә.

- педагогик хезмәткәрләрнең квалификациясен күтәрү, аларның белем бирү процессы һәм белем бирү технологияләре методикаларын, шул исәптән дистанцион белем бирү технологияләрен куллану һәм камилләштерү буенча ижади башлангычларын үстерү эшләрен оештыра.

- арадаш аттестация үткөрү формасы турында Карар кабул итә, ул үткәрелә торган уку предметларын билгели.

- укучыларны йомгаклау аттестациясенә кертү, укучыларны икенче сыйныфка күчерү, шартлы рәвештә икенче сыйныфка күчерү, учреждениедән чыгару, шулай ук ата-аналар (законлы вәкилләр) белән килешенеп, шул ук сыйныфта кабат укыту, компенсацияләүче укуны классларга күчерү яки укуларын башка рәвешләрдә давам итү турында Карар кабул итә.

- укучыны учреждениедән гамәлдәге законнарда каралган очракларда төшереп калдыру турында Карар кабул итә.

- белем бирү процессын оештыру буенча локаль актлар кабул итә

-педагогик вазифаларны биләүгә конкурс игълан итү һәм аның шартларын раслау турында Карар кабул итәргә мөмкин.

Педагогик совет үз составыннан секретарьны сайлай, беркетмә алып бара. Педагогик советларның беркетмәләренә рәис һәм сәркатип кул куя.

Учреждениенң педагогик советы директор тарафыннан кирәк булган саен, әмма елына кимендә дүрт тапкыр чакырыла. Педагогик советның чираттан тыш утырышлары аның составының өчтән бер өлеше таләбе буенча үткәрелә.

Педагогик совет карары тулы хокуклы дип санала, әгәр дә аның утырышында педагогик хезмәткәрләрнең кимендә өчтән икесе катнашса һәм карар өчен шундагыларның яртысыннан артыгы тавыш бирсә. Тавышлар саны тигез булганда, Учреждениенң Педагогика советы рәисенң тавышы хәлиткеч булып тора. Тавыш бирү процедурасы Учреждениенң Педагогик советы тарафыннан билгеләнә. Педагогик совет карарлары Учреждение директоры боерыклары белән тормышка ашырыла.

5.5. Хезмәт коллективының гомуми жыелышы - Учреждениенң барлык хезмәткәрләрен, шул исәптән, бергә эшләүчеләрне дә берләштерүче даими эшләүче коллегиаль орган.

Хезмәт коллективының гомуми жыелышы:

-хезмәт тәртибе кагыйдәләре турында фикер алыша һәм кабул итә;

-күмәк килешү төзи һәм фикер алыша;

-Учреждение эше тәртибенә бәйлә башка мәсьәләләр турында фикер алыша;

-Учреждениенң барлык хезмәткәрләренә кагылышлы локаль норматив актларны карый.

Учреждение хезмәткәрләренң гомуми жыелышы үз составыннан рәисне һәм секретарен сайлай. Учреждение хезмәткәрләренң гомуми жыелышының карары, әгәр аның утырышында аның составының кимендә яртысы катнашса, тулы хокуклы дип санала. Хезмәт коллективының гомуми жыелышы кирәк булган саен, әмма елына кимендә 1 тапкыр үткәрелә.

5.6. Ата-аналар комитеты Укучыларны тәрбияләүдә һәм укутуда Учрежденигә ярдәм итү максатларында төзелә.

Учреждениенң ата-аналар комитеты күпчелек тавыш белән ата-аналарның гомуми жыелышында бер елга сайлана. Ата-аналар комитетыннан председатель һәм секретарь сайлана. Ата-аналар комитеты әгъзалары саны ата-аналарның гомуми жыелышы белән билгеләнә, әмма һәр класстан кимендә бер вәкил.

Ата-аналар комитетының бурычлары булып тора:

- педагогик коллектив һәм гаилә балаларына тәрбия йогынтысының бердәмлеген билгеләү максатыннан, гаилә белән учреждение арасындагы элементне һәрьяклап ныгыту;

-ата-аналарны Учреждение тормышында актив катнашуга һәм уку-тәрбия процессын оештыруга жәлеп итү.

6. Беләм бирү эшчәнлеген мөлкәт һәм финанс белән тәмин итү

6.1. Учреждениенң мөлкәте аңа оператив идарә хокукында беркетелә.

6.2. Учреждение гамэлгэ куючы ризалыгыннан башка элеге мөлкэтне сатып алууга бүлөп бирелгэн акчалар хисабына үзлөрөнө беркетелгэн күчөмсөз мөлкөт һәм аеруча кыйммәтле күчөмсөз мөлкөт белән эш итэргэ хокуклы түгел.

6.3. Учреждение үзөнө беркетелгэн мөлкөтне һәм аны гамэлгэ куючы тарафыннан бүлөп бирелгэн акчаларга сатып алынган мөлкөтне элеге Уставта беркетелгэн максатларны һәм эшчәнлек төрлөрөн гамэлгэ ашыру өчен генә куллана.

6.4. Учреждение үз йөкләмэләре буенча Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә җавап бирә.

6.5. Учреждениенең финанс белән тәмин итү расланган муниципаль бирем нигезендә субсидияләр рәвешендә гамэлгэ ашырыла.

6.6. Учреждение түләүле белем бирү хезмәтләре күрсәтү турындагы шартнамәләр буенча физик һәм юридик затлар исәбенә эшчәнлек алып барырга хокуклы.

Түләүле белем бирү хезмәтләре физик һәм юридик затлар акчасы хисабына түләүле белем бирү хезмәтләре күрсәтү турындагы шартнамәләр буенча белем бирү эшчәнлеген гамэлгэ ашырудан гыйбарәт.

Түләүле белем бирү хезмәтләре күрсәтү турындагы Керем учреждение тарафыннан устав максатларына туры китереп кулланыла.

Түләүле белем бирү хезмәтләре белем бирү эшчәнлеген урынына күрсәтелә алмый, аны финанс белән тәмин итү федераль бюджет, Россия Федерациясе субъектлары бюджетлары, жирле бюджетлар хисабына гамэлгэ ашырыла. Учреждениедә түләүле белем бирү хезмәтләре белем бирүче, аны үстерүче, оештыру һәм сәламәтләндерү хезмәтләре булырга мөмкин.

Учреждениеләрдә белем бирү һәм үстерүче түләүле белем бирү хезмәтләренә түбәндәгеләр керә:

- учреждениенең статусын билгели торган төп белем бирү программаларыннан тыш, элеге программалар бюджеттан финансланмаган очракта, белем бирү программаларын гамэлгэ ашыру;

- уку планы кысаларында предметларны тирәнтен өйрәнү буенча дәресләр һәм тормышка ашырыла торган төп һәм өстәмә белем бирү программалары;

- элеге программалар бюджеттан финансланмаган очракта, гомуми белем бирү (өстәмә) программалары гамэлгэ ашырыла торган түгәрәкләр, секцияләр;

- мәктәпкәчә белем бирүнең төп гомуми белем бирү программасын гамэлгэ ашыручы Учреждениегә йөрүче балаларга мәктәпкәчә белем бирү программалары буенча индивидуаль һәм төркемле уку, шулай ук балаларны мәктәп тормышы шартларына яраклаштыру программалары;

- мәктәпкәчә яшьтәге балаларны физкультура-спорт юнәлешендәге өстәмә программалар буенча уку.

Оештыру түләүле хезмәтләренә шартларны яхшырту һәм оештыру керә:

- балаларны ашату;

белем бирү процессына кагылышлы төрле чаралар, шул исәптән семинарлар, конференцияләр, түгәрәк өстәлләр;

ярышлар, конкурслар;

- походлар, экскурсияләр, сәяхәтләр, слетлар;

- озайтылган көн төркемендәге ата-аналар сорауы буенча эш;

- мәгълүмати-техник һәм инженер-техник хезмәтләр;

- полиграфия хезмәтләре.

Сәламәтләндрерү түләүле хезмәтләренә сәламәтлекне ныгытуны тәэмин итә торган дәресләр һәм чаралар керә:

- дөвалау физик культура;

- гимнастика, аэробика, ритмика, баскетбол, чаңгы һәм башкалар;

-спорт төрләре буенча халыкка, предприятиеләргә, учреждениеләргә һәм оешмаларга Спорт-сәламәтләндрерү хезмәтләре күрсәтү;

- чит оешмаларга килешү нигезендә ярышлар (чаралар) оештыру һәм уздыру.

6.7. Түләүле өстәмә белем бирү хезмәтләрен оештыру тәртибе:

1) өстәмә белем бирү хезмәтләренә ихтыяжны Маркетинг тикшерүен уздыру һәм тәрбияләнүчеләрнең фаразланган контингентын билгеләү;

2) белем бирү процессын оештыруга карата таләпләрне исәпкә алып, түләүле өстәмә белем бирү хезмәтләре күрсәтү өчен шартлар тудыру;

3) белем бирү учреждениесендә оештырылучы түләүле өстәмә белем бирү хезмәтләренә теге төрләрен гамәлгә ашыруга лицензия алу;

4) хезмәт күрсәтүгә заказчы белән, күрсәтелә торган хезмәтләренә характерын, килешүнең гамәлдә булу вакытын, түләү күләмен һәм шартларын, шулай ук башка шартларны күрсәтеп, шартнамәләр төзү;

5) төзелгән шартнамәләр нигезендә түләүле өстәмә белем бирү хезмәтләре күрсәтү учреждениесе эшен оештыру турында боерык чыгару, анда уку планы, штат расписаниесе, чыгымнар сметасы, түләүле өстәмә белем бирү хезмәтләре күрсәтү белән шөгыльләнүче хезмәткәрләренә, бүлекчәләренә ставкалары, хезмәткәрләренә эш графигы карала;

6) түләүле өстәмә белем бирү хезмәтләре күрсәтүгә вакытлыча хезмәт коллективы белән хезмәт килешүләре яисә вакытлыча хезмәт коллективы белән килешү төзү.

6.8. Учреждение эшмәкәрлек һәм башка керем китерә торган эшчәнлекне бары тик шулай гына башкара ала, чөнки бу аның өчен ул булдырылган һәм күрсәтелгән максатларга туры килә торган максатларга ирешүгә хезмәт итә.

6.9. Учреждениене бетергәндә аның мөлкәте Чүпрәле муниципаль районы мэгарифен үстерү максатларына юнәлдереләргә мөмкин.

7. Белем бирү процессында катнашучыларның хокуклары һәм бурычлары

7.1. Белем бирү процессында укучылар, аларның эти-әниләре (законлы вәкилләр), педагогик хезмәткәрләр һәм Учреждениенә ярдәмче персоналы катнаша.

7.2. Укучылар учреждениедә хокуклы:

- дөүләт белем бирү стандартлары нигезендә түләүсез башлангыч гомуми, төп гомуми, урта гомуми белем алу;

-шәхси уку планы, тизләтелгән уку курсы буенча дөүләт белем бирү стандартлары нигезендә укуту;

- өстәмә (шул исәптән түләүле) сәламәтләндрерү хезмәтләре алу;

- әлегә Устав белән билгеләнгән тәртиптә Учреждение идарәсендә катнашу;

- кеше абруен ихтирам итү, вөждан иреге һәм мәгълүмат иреге, үз карашларының һәм инануларының ирекле чагылышы;
- уку планында каралмаган чараларда ирекле катнашу;
- ата-аналар (законлы вәкилләр), балигъ булмаганнар эшләре һәм аларның хокукларын яклау комиссиясе һәм мәгариф өлкәсендә идарә итүне гамәлгә ашыручы жирле үзидарә органы, унбиш яшькә житкән укучы, гомуми белем алганчы, гомуми белем алганчы, гомуми белем бирүне калдыра ала;
- мәгариф өлкәсендә Россия Федерациясе законнары, муниципаль хокукый актлар нигезендә башка хокукларны гамәлгә ашыру.

7.3. Учреждение хезмәткәрләре бурычлы:

- белем бирү программасын намус белән үзләштерергә, шәхси уку планын үтәргә, шул исәптән уку планында яки шәхси уку планында каралган уку дәресләренә йөрергә, дәресләргә мөстәкыйль эзерләнәргә, белем бирү программасы кысаларында педагогик хезмәткәрләр тарафыннан бирелгән биремнәрне үтәргә;

- белем бирү эшчәнлеген оештыру һәм гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча учреждение Уставы, эчке тәртип кагыйдәләре һәм башка локаль норматив актлар таләпләрен үтәргә;

- үз сәламәтлегенә саклау һәм ныгыту турында кайгыртырга, әхлакый, рухи һәм физик үсешкә һәм үз-үзенә камилләштерүгә омтылырга;

- башка укучылар һәм учреждение хезмәткәрләренең намусын һәм абруен хөрмәт итәргә, башка укучылар тарафыннан белем алу өчен каршылыклар тудырмаска;

- Учреждение милкенә сакчыл карарга.

Учреждение Уставын, эчке кагыйдәләрен һәм оешмалар мәсьәләләре буенча һәм белем алучыларга белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча башка локаль норматив актларны үтәмәгән яисә бозган өчен, студентларга дисциплинар чаралар кулланылырга мөмкин - аңлатмалар, шелтәләүләр, институттан куылу.

Учреждениедән унбиш яшькә житкән балигъ булмаган студентны куып чыгаруны дисциплинар чара буларак кулланырга рөхсәт ителә. Балигъ булмаган баланы куып чыгару, эгәр дисциплинар жәза чаралары һәм педагогик йогынты чаралары түбәндәге очракларда нәтижә бирмәсә, кулланыла:

- белем бирү процессы вакытында учреждение территориясендә спиртлы эчемлекләр, токсик һәм наркотик матдәләр куллану һәм тарату;

- белем бирү процессын үткөрү вакытында укучыларның һәм учреждение хезмәткәрләренең сәламәтлегенә һәм тормышына зыян китерүгә китергән гамәлләр;

- Учреждение милкенә житди зыян китерү.

Унбиш яшькә житкән һәм төп гомуми белем алмаган балигъ булмаган баланы дисциплинар жәза чарасы буларак төшереп калдыру турындагы карар аның ата-анасының (законлы вәкилләренең) фикерен исәпкә алып һәм балигъ булмаганнар эшләре һәм аларның хокукларын яклау комиссиясе ризалыгы белән кабул ителә. Ятим балаларны һәм ата-ана тәрбиясеннән мәхрүм калган балаларны төшереп калдыру (куып чыгару) турындагы карар балигъ булмаганнар эшләре һәм аларның хокукларын яклау комиссиясе һәм опека һәм попечительлек органы ризалыгы белән кабул ителә.

7.4. Педагогик хезмэткэрлэр түбэндәге хезмэт хокукларына һәм социаль гарантияләрә ия:

- эш вакытының кыскартылган озынлыгына хокук;
- педагогик эшчәнлек профиле буенча өстәмә һөнәри белем алуға хокук өч елга бер тапкырдан да ким түгел;
- еллык төп озайтылган түләүле ялга хокук, аның озынлыгы Россия Федерациясә Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә;
- дәүләт сәясәтен эшләү һәм мәгариф өлкәсендә хокукый жайга салуны гамәлгә ашыручы федераль башкарма хакимият органы билгеләгән тәртиптә бер елга кадәр өзлексез педагогик эш срогы белән бер елга кимендә ун ел дәвамында ялга чыгу хокукы;
- Россия Федерациясә законнарында билгеләнгән тәртиптә картлык буенча иминият пенсиясен вакытыннан алда билгеләү хокукы;
- Россия Федерациясә Федераль законнарында һәм Татарстан Республикасы закон актларында билгеләнгән башка хезмэт хокуклары, социаль ярдәм чаралары.

7.5. Учреждениенең педагог хезмэткэрләрә бурычлы:

- үз эшчәнлегенә югары профессиональ дәрәжәдә тормышка ашырырга, расланган эш программасы нигезендә укытыла торган уку предметларын, курсны, дисциплинаны (модульне) тулы күләмдә тормышка ашыруны тәмин итәргә;
- хокукый, әхлакый һәм этик нормаларны үтәргә, һөнәри этика таләпләрен үтәргә;
- укучылар һәм башка белем бирү мөнәсәбәтләрендә катнашучыларның намусын һәм абруен хөрмәт итәргә;
- укучыларда танып белү активлыгын, мөстәкыйльлеген, инициативасын, ижади сәләтен үстерергә, гражданлык позициясен формалаштырырга, заманча дөнья шартларында хезмәткә һәм тормышка сәләтне үстерергә, укучыларда сәламәт һәм имин яшәү рәвешә културасын формалаштырырга;
- педагогик нигезләнгән һәм югары сыйфатлы белем бирү формаларын, укыту һәм тәрбия методларын кулланырга;
- укучыларның психофизик үсеш үзенчәлекләрен һәм аларның сәламәтлеге торышын исәпкә алырга, сәламәтлекләре буенча мөмкинлекләре чикләнгән затларның белем алуы өчен кирәкле махсус шартларны үтәргә, кирәк булганда медицина оешмалары белән хезмәттәшлек итәргә;
- систематик рәвештә үз һөнәри дәрәжәгә арттырырга;
- аттестацияне Мәгариф турында законнарда билгеләнгән тәртиптә үтәргә;
- хезмэт законнары нигезендә эшкә кергәндә башлангыч медицина тикшерүләрен, шулай ук эш бирүче юнәлешә буенча чираттан тыш медицина тикшерүләрен үтәргә;
- Россия Федерациясә законнарында билгеләнгән тәртиптә хезмәтне саклау өлкәсендә белемнәрне һәм күнекмәләрен тикшерү, укыту һәм тикшерү узарга;
- учреждениенең уставын, эчке тәртип кагыйдәләрен үтәргә.

7.6. Педагогик эшчәнлеккә Россия Федерациясә Хөкүмәте тарафыннан расланган мәгариф учреждениеләрә турында типлаштырылган нигезләмәләр белән билгеләнгән тәртиптә билгеләнә торган белем бирү үзәге булган затлар кертелә.

Хезмэт эшчәнлеге белән шөгыйльләнү түбәндәге затларга рөхсәт ителми:

- суд карары нигезендә педагогик эшчәнлек белән шөгыйльләнү хокукыннан мәхрүм ителгән;

- шәхеснең тормышына, сәламәтлегенә, ирегенә, намусына һәм абруена (законсыз урыннан тыш, психиатрия стационарына психиатрия стационарына, яла һәм мыскыл итүгә), шәхеснең женси кагылгысызлыгына һәм женси ирегенә, гаиләгә һәм балигъ булмаганнарға, халыкка һәм ижтимагый әхлакка, дәүләтнең конституцион строе һәм иминлеге нигезләренә, шулай ук ижтимагый куркынычсызлыкка каршы жинаятьләр өчен жинаять эзәрлекләве туктатылган затлардан тыш, жинаять эзәрлекләвенә дучар ителгән яисә хөкем ителгән затлардан

- федераль законда билгеләнгән тәртиптә эшкә сәләтсез дип танылган;

- башкарма хакимиятнең дәүләт сәясәтен эшләү һәм сәламәтлек саклау өлкәсендә норматив-хокукий жайга салу функцияләрен башкаручы федераль органы тарафыннан расланган исемлектә каралган авырулары булган затлар.

7.7. Балигъ булмаган укучыларның ата-аналары (законлы вәкилләре) түбәндәгеләргә хокуклы:

- бала фикерен исәпкә алып, баланың төп гомуми белем алганчы, шулай ук, белем алу рәвешләрен һәм белем алу рәвешләрен, факультатив һәм электив уку предметларын, курсларны, Учреждение тәкъдим итә торган исемлектән дисциплиналарны (модульләренә) исәпкә алып, баланың төп гомуми белем алганчы сайларга;

- мәгариф эшчәнлеген гамәлгә ашыруга Учреждение уставы, лицензия белән, дәүләт аккредитациясе турында таныклык, укыту-программа документлары һәм белем бирү эшчәнлеген оештыруны һәм гамәлгә ашыруны регламентлаштыручы башка документлар белән танышырга;

- белем бирү һәм тәрбия бирү ысуллары, белем бирү технологияләре, шулай ук үз балаларының өлгереш бәяләмәләре белән кулланыла торган белем бирү эчтәлегә белән танышырга;

- укучыларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен яклау;

- укучыларның планлаштырылган тикшерүләренә (психологик, психологик-педагогик) барлык төрләре турында мәгълүмат алырга, мондый тикшерүләр үткәргә яки мондый тикшеренүләрдә катнашуга ризалык бирергә, аларны үткәрүдән яки аларда катнашудан баш тартырга, үткәрелгән тикшерүләренә нәтижәләре турында мәгълүмат алырга;

- Устав билгеләгән формада Учреждение идарәсендә катнашу.

7.8. Балигъ булмаган балаларның ата-аналары (законлы вәкилләре) бурычлы:

- балаларның гомуми белем алуын тәмин итү;

- учреждениенә эчке тәртип кагыйдәләрен, локаль норматив актлар таләпләрен үтәргә;

- Укучыларның һәм Учреждение хезмәткәрләренә намусын һәм абруен хөрмәт итәргә.

7.9. Әлеге Федераль законда һәм башка федераль законнарда билгеләнгән бурычларны үтәмәгән яки тиешенчә үтәмәгән өчен балигъ булмаган балаларның ата-аналары (законлы вәкилләре) Россия Федерациясе законнарында каралган жаваплылыкка тартыла.

8. Локаль актлар.

8.1. Учреждениенен эшчәнлеген регламентлау максатларында түбәндәге локаль актлар раслана һәм бастырыла: нигезләмәләр, кагыйдәләр, инструкциялар, приказлар, дәрәсләр расписаниесе.

8.2. Укучылар һәм мәгариф оешмасы хезмәткәрләре хокукларына кагылышлы локаль норматив актларны кабул иткәндә, укучылар советларының, ата-аналар комитетының, укучыларның вәкиллеке органнарының фикере, шулай ук хезмәт законнары, хезмәткәрләрнең вәкиллеке органнары тарафыннан каралган тәртиптә һәм очракларда исәпкә алына.

8.3. Учреждениенен локаль актлары әлеге Уставка каршы килә алмый.

9. Мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау һәм жайга салу

9.1. Мәнфәгатьләр конфликтны дигәндә Учреждение хезмәткәренең шәхси кызыксынучанлыгы аның хезмәт бурычларын тиешенчә үтәвенә йогынты ясарга мөмкин һәм шул ук вакытта Учреждение хезмәткәренең шәхси кызыксынуы һәм хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләре арасында каршылыктар килеп чыгарга яки килеп чыгарга мөмкин булган һәм Учреждениенен хезмәтчане булган Учреждениенен мөлкәткә һәм (яисә) эшлекле абруена зыян китерергә сәләтле булган хәл аңлашыла.

9.2. Хезмәттәге бурычларын тиешенчә үтәүгә йогынты ясый яисә йогынты ясый ала торган Учреждение хезмәткәренең шәхси кызыксынуы дигәндә Учреждение эшчесенен хезмәт бурычларын акча, кыйммәтләр, башка милек, шул исәптән мөлкәти хокуклар, яисә милек характерындагы хезмәтләрне үзгәчә өчен яки өченче затлар өчен алу мөмкинлеге аңлашыла.

9.3. Учреждение директоры гамәлгә куяучыга вазыйфаи бурычларын үтәгәндә мәнфәгатьләр конфликтна китерә торган яисә китерергә мөмкин шәхси кызыксынуы барлыкка килү турында хәбәр итәргә тиеш.

9.4. Учреждение хезмәткәре Учреждение директорына вазыйфаи бурычларны башкарганда мәнфәгатьләр каршылыгына китерә яки китерә ала торган шәхси кызыксынучанлык барлыкка килү турында хәбәр итәргә бурычлы. Учреждение директорына хәбәр итү тәртибе, хәбәрнамәләрдә булган мәгълүматлар исемлеге, әлеге мәгълүматларны тикшерүне оештыру һәм хәбәрнамәләрне теркәү тәртибе учреждение директоры тарафыннан билгеләнә.

10. Уставны үзгәртү тәртибе.

10.1. Учреждениенен гамәлгә куя документны булып аның Уставы тора.

10.2. Учреждениенен Уставы һәм үзгәрешләре гамәлгә куяучы тарафыннан раслана, законда билгеләнгән тәртиптә теркәлә, дәүләт теркәвенә алынганнан соң үз көченә керә.

11. Йомгаклау нигезләмәләре

11.1. Учреждение, мөгариф турындагы законнарда каралган үзенчөлекләрне исәпкә алып, граждан законнарында билгеләнгән тәртиптә үзгәртеп корыла яки бетерелә.